

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	30 maart 2023
Voorstelnummer	D575093
Datum raadsvoorstel	12 december 2022
Portefeuillehouder(s)	Ernest Briët
Commissie	ARC
Datum commissie	16 maart 2023
Soort agendering	Besluitvorming
Agendapunt	
Team	BOR - GE
Opsteller	Mathijs van Beusekom
Datum B&W besluit	20 december 2022
Bijlagen:	Beleidsplan en Uitvoeringsprogramma 2023-2026: Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten

Onderwerp : **Onderwerp**
Het beleidsplan en uitvoeringsprogramma 2023-2026 Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten.

Voorgesteld besluit

1. Het beleidsplan 2023-2026: "Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten" vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het uitvoeringsprogramma 2023-2026: "Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten" dat als hoofdstuk 5 in het beleidsplan is opgenomen;
3. Dat de dekking van de kosten voor de uitvoering van de basisambitie wordt opgenomen bij de besluitvorming over het programma Klimaat. Voor de plusambitie is in 2020 budget beschikbaar gesteld bij de vaststelling van het programma Klimaat tot en met 2023;
4. De landelijke en regionale ontwikkelingen rondom de klimaatbestendige uitgangspunten en het puntensysteem natuurinclusief bouwen opgenomen in dit beleid te volgen en het aanpassen hiervan een collegebevoegdheid te maken.

Geheimhouding

Ja Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Het beleidsplan en uitvoeringsprogramma 2023-2026 Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten geeft invulling aan de Rijksopdracht uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en aan de ambities voor klimaatadaptatie uit het ambitiedocument programma Klimaat 2021-2025, dat is vastgesteld in 2020. Nederlandse overheden dienen klimaatbestendigheid en waterrobuustheid te verankeren in hun beleid. Met het vaststellen van de klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar in 2021 is hier deels invulling aan gegeven. Het beleidsplan van dit raadsvoorstel is een lokale invulling. De gemeentelijke ambities en doelstellingen ten aanzien van klimaatadaptatie komen aan bod, dit is inclusief het thema natuurinclusief en biodiversiteit. In het plan staat hoe de gemeenten hier in de periode van 2023-2026 invulling aan geven.

Urgentie, definitie en resultaat

Het klimaat verandert en de biodiversiteit gaat achteruit. De effecten hiervan zijn merkbaar en geven vaker overlast:

- Wateroverlast: er valt meer neerslag en buien worden heftiger.
- Hitte: het wordt warmer en de duur en intensiteit van hittegolven neemt toe
- Droogte: langere periodes zonder neerslag
- Overstroming: de zeespiegel en rivierstanden stijgen
- Natuurinclusief en biodiversiteit: extra druk op flora en fauna

Als gemeente staan we voor een belangrijke opgave. We moeten nu handelen om de leefomgeving aan te passen aan de effecten van klimaatverandering en de achteruitgang van de biodiversiteit te minimaliseren. Onder aanpassen van de leefomgeving verstaan we het bestendig maken tegen extreme regenval, droogte, hitte en overstromingen. Ook het versterken van de biodiversiteit door natuurinclusief te bouwen hoort hierbij. Het begrip natuurinclusief bouwen is tweeledig gedefinieerd; 1: bouwen en ontwikkelen zodanig dat (ook) de natuur er baat bij heeft en de biodiversiteit wordt vergroot en 2: verbeteren en bestendig maken van de leefomgeving door voldoende en kwalitatieve natuur toe te voegen aan de gebouwde omgeving. Klimaatadaptatie en natuurinclusief bouwen zorgen voor een aangenaam leefklimaat in de gemeente:

- Een gemeente die bestendig is tegen wateroverlast en waar hittestress en droogte worden verminderd;
- Een gemeente die met groene en blauwe oplossingen CO₂ vastlegt in bomen en planten (klimaatmitigatie);
- Een gemeente waar door natuurinclusief bouwen en klimaatbestendig inrichten energie wordt bespaard en dus CO₂ wordt gereduceerd (klimaatmitigatie);
- Een gemeente met een toename van de biodiversiteit, door te kiezen voor de juiste beplanting en door aan te sluiten bij bestaande groenstructuren;
- Een gemeente waar inwoners veilig en gezonder zijn door de voordelen van een klimaatbestendige en natuurinclusieve leefomgeving;

Een gemeente die met een klimaatadaptieve en natuurinclusieve inrichting zorgt voor het verminderen van schade door klimaatverandering.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Wet- en regelgeving

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

- *Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie & Deltaplan ruimtelijke adaptatie (DPRA)*

Een waterrobuuste en klimaatbestendige inrichting van de fysieke leefomgeving vraagt inzet van iedereen. Daarom is in 2014 de Deltabeslissing genomen en in 2017 het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) opgesteld. In deze beslissing is afgesproken dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht is en dat in 2021 klimaatbestendigheid en waterrobuustheid verankerd is in beleid. In het Deltaplan staat dat dit uitgevoerd moet worden volgens de hierin genoemde ambities (<https://klimaatadaptatienederland.nl/hulpmiddelen/>). Dit beleidsplan geeft invulling aan deze afspraken en ambities.

Lokaal beleid/ bestuurlijke doelen

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende politieke dossiers:

- *Raadsakkoord Bergen*

Het raadsakkoord gaat in op het bijstellen van de normen met betrekking tot woningbouw bij duurzaamheidsbeleid. Dit beleidsplan geeft hier invulling aan met de klimaatbestendige uitgangspunten en het puntensysteem natuurinclusief bouwen.

- *Het Ambitiedocument programma Klimaat 2021-2025*

In het Ambitiedocument hebben de gemeenten in BUCH-verband hun gezamenlijke ambities vastgelegd op het gebied van klimaatadaptatie. Dit beleidsplan geeft invulling aan deze ambities. Bergen heeft hierbij gekozen voor de plusambitie.

- *Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar*

De gemeenten hebben de gezamenlijke 'Klimaatadaptatiestrategie- en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar' vastgesteld. Hierin staan activiteiten die de gemeente uitvoert tot en met 2025. Dit heeft al geresulteerd in het gezamenlijk opstellen van een programma van eisen voor klimaatadaptatie bij nieuwbouw en in bestaand gebied. Dit beleidsplan geeft hier invulling aan met de klimaatbestendige uitgangspunten en het puntensysteem natuurinclusief bouwen. Ook borgt dit plan de nog benodigde middelen voor het continueren van de regionale samenwerking.

- *Intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw Noord-Holland en Metropool Regio Amsterdam (MRA)*

In 2022 heeft de gemeente Bergen samen met 51 andere partijen (provincies, waterschappen, gemeenten, ontwikkelaars en woningcorporaties) in Noord-Holland en de MRA een intentieovereenkomst ondertekend welke de missie om klimaatbestendig te bouwen bekrachtigt. Hierin is afgesproken dat de partijen zich committeren aan deze missie en deze vertalen naar het eigen

handelingsinstrumentarium. Dit beleid geeft hier invulling aan met de klimaatbestendige uitgangspunten en het puntensysteem natuurinclusief bouwen.

- *Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) Bergen*

De kostendekking die hierin is vastgesteld is een belangrijk onderdeel van de kostendekking van klimaatadaptatie. In de loop van 2022 wordt er een nieuw Programma Water en Riolerings opgesteld waarin o.a. de consequenties van deze nieuwe ontwikkelingen van klimaatadaptatie op kosten worden gezet. Deze wordt begin 2023 aan de raad voorgelegd.

- *Motie Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie*

Op 6 juli 2021 is in Bergen de motie vreemd aan de orde van de dag aangenomen. Daarin staat dat in het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie voor nieuwe projecten nieuwbouw en herinrichting, klimaatbestendig en waterrobuust als ontwerp is meegenomen moet worden, beschermend tegen hitte, droogte en wateroverlast. Daar is met dit beleidsplan uitvoering aangegeven.

- *Verordening Hemelwaterberging Bergen 2023*

Op 15 december besluit de gemeenteraad van Bergen over de Verordening hemelwaterberging Bergen 2023. In dit overleg wordt besloten of artikel 2 lid 2a moet beschrijven dat bij nieuwbouw 40 mm per m² bebouwd oppervlak waterberging op particulier terrein gerealiseerd en in stand gehouden moet worden, of via een amendement 60 mm per m². Afhankelijk daarvan moet in Bergen ook een van de klimaatbestendige uitgangspunten uit basisveiligheidsniveau voor klimaatbestendige nieuwbouw voor de provincie Noord-Holland en de metropoolregio Amsterdam (MRA) aangepast worden. Dat betreft of een range van 40-70 mm regenbui of een range van 60-70 mm regenbui op privaat terrein verwerkt moet worden.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Dit voorliggende beleid over klimaatadaptatie en natuurinclusief is een verdere lokale invulling van de eerder in 2021 vastgestelde klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda regio Alkmaar.

Ambities:

- De gemeente is in 2050 klimaatbestendig, waterrobuust en natuurinclusief ingericht
- De gemeente verweeft klimaatadaptatie in alle reguliere werkprocessen die betrekking hebben op de inrichting van de ruimte. Ze betreft inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij klimaatadaptatie

Klimaatadaptief en natuurinclusief inrichten vraagt een andere manier van denken én werken. Met anders denken en werken bedoelt de gemeente Bergen:

- Integraal werken
- Verandering in bewustzijn én gedrag ten aanzien van klimaatadaptatie
- Hanteren van klimaatbestendige uitgangspunten bij herinrichtingen en bij nieuwbouw. De opgave met betrekking tot de uitgangspunten is bekend én de organisatie weet hoe hierop te handelen

- Ecologie, bodem en watersysteem zijn sturend; klimaatadaptatie en biodiversiteit-, groen- en water- en rioleringsbeleid en -beheer worden in de eerste fase van projecten meegenomen. Dit betekent dat in de initiatieffase duidelijke kaders voor klimaatadaptatie en natuurinclusief bouwen worden meegegeven
- Het toepassen van een puntensysteem voor natuurinclusief bouwen

Strategie:

Het uitgangspunt van de gemeente Bergen is dat we de opgave samen aanpakken. Met samen bedoelt de gemeente:

- Collega's binnen de gemeente
- Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties
- Aangrenzende gemeenten, hogere overheden en nutsbedrijven
- Overige belanghebbenden

Het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties is van belang, omdat twee derde van de stedelijke omgeving in het bezit is van deze partijen.

Om de ambitie te verwezenlijken zoekt de gemeente de samenwerking met verschillende belanghebbenden op drie schaalniveaus:

- Huis en Pand (1)
- Straat, wijk en gebied (2)
- Regio (3)

Doelstellingen

Doelstelling organisatie:

- Klimaatadaptatie en natuurinclusief bouwen zijn onderdeel van elk initiatief dat betrekking heeft op de inrichting van de ruimte.

Doelstelling samenleving:

- Inwoners, ondernemers en organisaties handelen klimaatadaptief en natuurinclusief.

Doelstellingen openbare en private ruimte:

- Wateroverlast: Hevige neerslag leidt niet tot schade aan gebouwen, infrastructuur en voorzieningen. Vitale functies en voorzieningen blijven beschikbaar;
- Droogte: Langdurige droogte leidt niet tot structurele schade aan bebouwing, funderingen, wegen, groen (natuur), water en vitale en kwetsbare functies;
- Hitte: Tijdens hitte biedt de gebouwde omgeving een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving;
- Overstroming: De gebouwde omgeving is via gevolgbeperking voorbereid op overstromingen door dijkdoorbraken;
- Natuurinclusief en biodiversiteit: Bij herinrichtingen en ontwikkelingen hebben ecologische oplossingen, die de groenblauwe structuren en gebiedseigen biodiversiteit herstellen altijd de voorkeur boven 'puur technische' oplossingen.

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor een klimaatbestendige, waterrobuuste en natuurinclusieve gebouwde omgeving omvatten vijf thema's. Dit zijn:

- Wateroverlast
- Droogte
- Hitte
- Overstroming
- Natuurinclusief en biodiversiteit

De uitgangspunten definiëren wat klimaatbestendig, waterrobuust en natuurinclusief inhouden. Ze zijn hiermee een invulling van de doelstellingen voor de openbare en private ruimte. Ze zijn gebaseerd op de klimaatscenario's van het KNMI in 2050 en zijn daarmee ondergrenzen voor basisveiligheid. Dit betekent dat wanneer de gebouwde omgeving aan deze uitgangspunten voldoet we onze inwoners een veilige en leefbare woonomgeving bieden, geënt op het weer dat we verwachten in 2050. Ze verminderen potentiële schade door overlast als gevolg van klimaatverandering.

De uitgangspunten zijn algemeen en schrijven geen maatregelen voor. Op deze manier stimuleert de gemeente creatieve en kosteneffectieve oplossingen. Op basis van de uitgangspunten die de gemeente hanteert in dit beleidsplan ontwikkelt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving. Dit doen ze samen met de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Puntensysteem natuurinclusief bouwen

Voor het uitgangspunt natuurinclusief en biodiversiteit hanteert de gemeente voor nieuwbouw een puntensysteem. Het is van toepassing op alle nieuwbouwprojecten en gebiedsontwikkelingen vanaf 11 woningen, omdat er vanaf 11 woningen vaak ontwikkeld wordt door een ontwikkelaar. Er dient een keuze gemaakt te worden uit natuurinclusieve maatregelen die optellen tot minimaal 30 punten. Hiervoor is een lijst met maatregelen opgesteld. Het puntensysteem is ontwikkeld op basis van een integrale benadering voor biodiversiteit, klimaatadaptieve en natuurinclusieve maatregelen. Dit is ten behoeve van soortenrijkdom, meer kwalitatief groen, en voorkoming van droogte, hitte en wateroverlast. De gemeente Bergen volgt onder andere de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Deventer, Arnhem en Groningen op. Zij gebruiken al een soortgelijk puntensysteem.

Werkkader

De gemeente hanteert de uitgangspunten en het puntensysteem als werkkader na vaststelling van dit beleidsplan. De gemeente dient uiterlijk in 2029 het omgevingsplan te hebben opgesteld. In het proces van het opstellen van het omgevingsplan borgt de gemeente de klimaatbestendige uitgangspunten en het puntensysteem natuurinclusief bouwen. Na borging in het omgevingsplan, zijn deze kaderstellend. Door de uitgangspunten te hanteren als werkkader, totdat ze geborgd zijn in het omgevingsplan, bereiden we de gemeente zo goed mogelijk voor op de komst van de eerder genoemde landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving. Dit doet de gemeente door de uitgangspunten en het puntensysteem in een vroeg stadium mee te geven. Zowel bij ontwikkelingen die afwijken van (kaderstellend) en voldoen aan (vrijblijvend) het huidige bestemmingsplan (straks omgevingsplan).

Uitvoeringsprogramma 2023-2026

De gemeente Bergen heeft op de schaalniveaus huis en pand (1), straat, gebied en wijk (2) en de regio (3) verschillende activiteiten geformuleerd die ze zal uitvoeren in de periode van 2023-2026, om bij te dragen aan de doelstellingen en ambities. In de bijlage zijn de activiteiten na te lezen in hoofdstuk 5. De invulling van deze activiteiten vindt plaats in afstemming met de gemeentes Uitgeest, Castricum en Heiloo, maar blijft altijd maatwerk.

Huis en pand

De activiteiten behorend bij het schaalniveau huis en pand richten zich op het aansluiten bij koplopers (bijv. Groen Kapitaal en Steenbreek). Tevens richten de activiteiten zich op het voorlichten, promoten en stimuleren van inwoners en bedrijven (bijv. tegelophaalservice, stimuleringsregeling).

Straat, wijk en gebied

De gemeente richt zich op het schaalniveau straat, wijk en gebied op het geven van het goede voorbeeld. De gemeente maakt de ruimte klimaatadaptief en natuurinclusief (de gemeente doet het zelf) op basis van de klimaatbestendige uitgangspunten, bij herinrichting van het bestaande gebied en bij nieuwbouw. Dit doet de gemeente bij de start van elk project. De activiteiten onder dit schaalniveau in het uitvoeringsprogramma faciliteren deze manier van werken (bijv. de gemeente zet met interne ateliers in op het inspireren van collega's en kennisopbouw).

Regio

De gemeente werkt op het gebied van klimaatadaptatie samen in de regio Alkmaar. Zo werken we kosteneffectief aan een klimaatbestendige regio. De activiteiten onder dit schaalniveau in het uitvoeringsprogramma omvatten onderzoeken, een communicatiestrategie en activiteiten rondom klimaatadaptatie.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

N.v.t.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Er zijn in Nederland 45 werkregio's waarin gemeenten, waterschappen en andere partijen samenwerken aan klimaatadaptatie. De samenwerking moet eraan bijdragen dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. Bergen doet dat in de regio Alkmaar (Castricum, Uitgeest, Heiloo, Bergen, Dijk en Waard en Alkmaar).

Klimaatbestendige uitgangspunten

De klimaatbestendige uitgangspunten zijn het resultaat van regionale samenwerking. De uitgangspunten die de gemeente Bergen wil hanteren komen uit het basisveiligheidsniveau voor klimaatbestendige nieuwbouw voor de provincie Noord-Holland en de metropoolregio Amsterdam (MRA). Voor de ontwikkeling van het basisveiligheidsniveau is gebruik gemaakt van eerder opgestelde basisveiligheidsniveaus uit andere regio's (Eindhoven, Zuid-Holland en Utrecht). Binnen Noord-Holland en de MRA hebben 52 partijen (provincies, waterschappen, gemeenten, ontwikkelaars en woningcorporaties), waaronder Bergen, in 2022 een intentieovereenkomst ondertekend. Met deze intentieovereenkomst wordt de missie om klimaatbestendig te bouwen bekrachtigd. Ook is afgesproken de uitgangspunten te borgen in het handelingsinstrumentarium van de gemeenten. Tevens is een landelijke maatlat in ontwikkeling op basis van deze uitgangspunten, zoals eerder genoemd.

Couleur locale

De klimaatadaptieve en natuurinclusieve aanpak is altijd maatwerk. Geschikte oplossingen hangen af van het natuurlijke systeem en de hierbij horende klimaatdreigingen. Ook speelt de wijktypologie een rol in welke maatregelen kansrijk zijn. In de bijlage is hier meer over te lezen in hoofdstuk 3.

RISICO'S

Lokaal

Het niet hanteren van de klimaatbestendige uitgangspunten resulteert in hogere gemeentelijke kosten doordat:

- De gemeente koppelkansen niet benut

- De gemeente meer moet doen in dezelfde tijd, omdat de ambities uit het DPRA in 2050 behaald dienen te zijn
- De gemeente schade door klimaatverandering niet beperkt

Het uitblijven van klimaatactie, extreem weer en het verlies van biodiversiteit staan respectievelijk op plek 1, 2 en 3 in de top 10 risico's van het World Economic Forum. Droogte en waterbeschikbaarheid in het landelijk gebied veroorzaken naar verwachting enorme schade tot aan 2050. Dit geldt ook voor droogte, hitte en wateroverlast in stedelijk gebied bij ongewijzigd beleid.

FINANCIËN

In deze paragraaf zijn de geplande budgetten voor beleid en uitvoering van klimaatadaptatie en natuurinclusief uitgewerkt. De benodigde middelen voor uitvoering hiervan worden in een separaat raadsvoorstel met een begrotingswijzing voor het gehele programma Klimaat aangevraagd.

Kosten voor klimaatadaptatie zijn bedoeld om hogere kosten door klimaat gerelateerde schade te verminderen (wateroverlast, hitte, droogte, overstroming, biodiversiteitsachteruitgang). Deze kosten verschillen per type ontwikkeling:

Uitvoeringsprogramma 2023-2026

De gemeente heeft in totaal de volgende uitvoeringsbudgetten nodig:

- 2023: €58.500
- 2024: €54.500
- 2025: €63.500
- 2026: €63.500

Deze budgetten zijn opgebouwd uit de hieronder volgende categorieën en bijbehorende bedragen. De bedragen zijn ingeschat op basis van de activiteiten behorend bij de schaalniveaus, zie tevens toelichting op het advies (paragraaf 3.1) – uitvoeringsprogramma 2023-2026. In de bijlage zijn de activiteiten na te lezen in hoofdstuk 5.

Schaalniveau huis en pand:

- 2023: €45.000
- 2024: €45.000
- 2025: €55.000
- 2026: €55.000

Schaalniveau straat, wijk en gebied:

- 2023: €7.500
- 2024-2026: €2.500 per jaar

Schaalniveau regio:

- 2023-2026: €6.000 per jaar

Vooralsnog zijn bovengenoemde bedragen op basis van inschatting. Middels de P&C cyclus worden de benoemde budgetten gemonitord. Eventueel leidt dit tot aanpassing in budget. Uitgangspunt is om binnen de landelijk toegekende budgetten van klimaat te blijven waardoor deze eventueel budgetneutraal zullen worden verwerkt.

Capaciteit denktank programma Klimaat BUCH werkorganisatie

Voor de uitvoering van dit uitvoeringsprogramma is structureel aanvullende personele capaciteit nodig in de organisatie. Dit geldt ook voor de andere pijlers van het programma klimaat. Een voorstel met capaciteit voor het gehele programma klimaat volgt in 2023. De verwachte uitbreiding zal in lijn zijn met de uitbreiding volgens het programma Klimaat zoals omschreven in het Ambitiedocument, zie tekstkader.

Impactanalyse Ambitiedocument programma Klimaat 2021-2025

Voorafgaand aan het vaststellen van het ambitiedocument programma Klimaat 2021-2025 is een impactanalyse uitgevoerd. Deze toont welke capaciteit nodig is om tot uitvoering van het programma te komen. Om de doelstellingen van het programma te behalen is een toename van 15 fte tot aan 2025 noodzakelijk*. Met de vaststelling van het ambitiedocument is in de gemeenten besloten de benodigde structurele capaciteit voor 2021 (5,6 fte) mee te nemen bij de integrale afweging van de begroting van 2021. Dit betekent dat nog 9,4 fte nodig is, volgens deze analyse.

**De impactanalyse is een conservatieve inschatting. De onderzoeksresultaten van de VNG wijzen uit dat voor de uitvoering van het Klimaatakkoord 22 fte nodig zal zijn, voor gemeenten van onze grootte. Klimaatadaptatie en circulaire economie zijn hierin nog buiten beschouwing gelaten.*

DUURZAAMHEID

Afgestemd met programmaleider klimaat.

Klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen gaat hand in hand met de andere pijlers van het programma Klimaat:

- Besparen op grondstoffen (pijler circulaire economie van het programma klimaat): klimaatbestendig bouwen betekent dat er ontwikkeld wordt met een langetermijnvisie. Dit houdt in dat er over de jaren heen minder klimaatschade optreedt en er dus minder materialen gebruikt hoeven te worden om de schade te herstellen. In de openbare ruimte worden hierdoor op lange termijn kosten bespaard door de gemeente. Hetzelfde geldt uiteraard voor particulieren. Verder wordt er bij het uitvoeren van klimaatbestendige maatregelen ook nagedacht over het materiaalgebruik.
- Door het toepassen van groene daken in combinatie met zonnepanelen verhoogt het rendement en de levensduur van zonnepanelen (pijler circulaire economie en pijler energietransitie).
- Duurzame mobiliteit: De relatie tussen duurzame mobiliteit en klimaatadaptatie en natuurinclusief is het gebruik van de beperkte openbare ruimte voor parkeren, (brede of smalle) weg en het gebruik van groen en andere klimaatadaptatieve maatregelen.

PARTICIPATIE

Afgestemd met beleidsmedewerker met draagvlak voor duurzaamheid.

Via een enquête zijn inwoners uit het inwonerspanel Klimaat om advies gevraagd. Als de inwoners gevraagd wordt hoe ze de ambitie van de gemeente beoordelen (onvoldoende, voldoende, goed en uitstekend), kiest 21% voor onvoldoende, 36% voor voldoende, 36% voor goed en 7% voor uitstekend. Als aandachtspunten worden onder

andere meegegeven dat de tijdshorizon van 2050 te ver weg is, de doelstellingen meetbaar te maken en dat er regels moeten komen voor de inrichting van openbare, particuliere en commerciële grond. Als de inwoners gevraagd wordt hoe ze de doelstellingen van de gemeente beoordelen, kiest 7% voor onvoldoende, 46% voor voldoende, 23% voor goed en 23% voor uitstekend. Als aandachtspunt wordt hier meegegeven het tempo op te voeren, aan de slag te gaan en als gemeente hierin het goede voorbeeld te geven. Als gevraagd wordt op welk schaalniveau (huis en pand (1), straat, wijk en gebied (2) en regio (3) de gemeente dient in te zetten, kiezen inwoners voor het schaalniveau straat, gebied en wijk. Als de inwoners gevraagd wordt welke rol de gemeente meer op zich moet nemen om de ambities en doelstellingen te behalen (stimuleren, faciliteren, verplichten en het goede voorbeeld geven), kiest 36% voor stimuleren, 28,5% voor faciliteren, 7% voor verplichten en 28,5% voor het geven van het goede voorbeeld. De meerderheid van de inwoners geeft tevens aan eerder klimaatadaptieve maatregelen te treffen als de gemeente financieel tegemoet komt (93% tegenover 7%).

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na positieve besluitvorming in de gemeenteraad zal met ingang van 2023 begonnen worden met het uitvoeren van het beleidsplan en uitvoeringsprogramma 2023-2026.

In de loop van 2023 wordt de raad opnieuw gevraagd om besluitvorming over de benodigde capaciteit bij het domein Beheer Openbare Ruimte en het domein Ruimtelijke Ontwikkeling, om de verandering die het programma Klimaat met dit beleidsplan beoogt, te bewerkstelligen. Dit kan dan worden verwerkt in de begroting vanaf 2024.

Er is een jaarlijkse monitoringscyclus (Plan, Do, Check, Act) ingericht voor het programma Klimaat die aansluit bij de bestaande planning en control cycli. Op deze manier kunnen de raden tijdig bijsturen op effectiviteit van de projecten van de pijler klimaatadaptatie uit het programma Klimaat en de financiën.

De visie, ambitie en doelstellingen veranderen niet na 2026. De klimaatbestendige uitgangspunten mogelijk wel, omdat het KNMI in 2023 met nieuwe klimaatscenario's komt. De regio Alkmaar herzielt de regionale agenda in 2025. Op basis hiervan en op basis van de leerervaringen uit dit uitvoeringsprogramma herzielt de gemeente dit beleid en uitvoeringsprogramma in 2026. Daarna zal de gemeente tot aan 2050 elke zes jaar de cyclus van stresstest (weten), risicodialoog (willen) en uitvoeringsagenda (werken) doorlopen, volgens de aanpak uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Reden hiervoor is om de kennis, ambitie en uitvoering op het gebied van klimaatadaptatie up-to-date te houden.

BIJLAGEN

Beleidsplan en Uitvoeringsprogramma 2023-2026: Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester